

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-11506/2014-ERU

V Ostravě dne 8. prosince 2014

Č. j. 11506-3/2014-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. KO-11506/2014-ERU s účastníkem řízení, kterým je fyzická osoba podnikající pan [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, fyzická osoba podnikající pan [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl 24. října 2013 v obci Pec pod Sněžkou u domu č. p. 17 – Chata Lokomotiva, zemní práce, kdy při ručním výkopu sondy pro určení přesné polohy plynárenského zařízení došlo k poškození středtlaké plynovodní přípojky IPE DN 50, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, fyzické osobě podnikající panu [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 8 000 Kč** (slovy: osm tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 20514.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, fyzické osobě podnikající panu [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč**

(slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 20514.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 14. srpna 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením oznámení o zahájení kontroly podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v důsledku poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 50, k němuž došlo dne 24. října 2013 v obci Pec pod Sněžkou u domu č. p. 17 – Chata Lokomotiva. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 9. října 2014 Protokol o kontrole č. K027214, č. j. 07320-13/2014-ERU, který byl kontrolované osobě doručen 17. října 2014. Kontrolovaná osoba neuplatnila vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole žádné námitky. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. 07320/2014-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 8. prosince 2014, o čemž byl vyhotoven záznam o vložení do spisu č. j. 11506-2/2014-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustila fyzická osoba podnikající pan ██████████, se sídlem ██████████ (dále jen „účastník řízení“). Současně byly dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto přistoupil správní orgán v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

II. Popis skutkového stavu

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení uzavřel dne 31. prosince 2012 Smlouvu o dílo č. ██████████ se společností ELSPOL spol. s r.o., IČ: 427 67 857, v postavení objednatele. Smlouva byla sjednána na rok 2013 na provádění pomocných, zemních a stavebních prací a na výkon činnosti mechanizací.

Dne 10. října 2013 uzavřela společnost ELSPOL spol. s r.o., IČ: 427 67 857, jakožto zhotovitel, Smlouvu o dílo č. ██████████, s objednatelem, společností VČE – montáže a.s., IČ: 259 38 746. Předmětem uvedené smlouvy byly zemní práce na akci Pec pod Sněžkou, výměna vadných kabelů 35 kV.

Společnost ELSPOL spol. s r.o., IČ: 427 67 857, pak na základě Objednávky [REDAKCE] ze dne 10. října 2013 objednala u účastníka řízení zemní a pomocné práce na akci „Pec pod Sněžkou, výměna vadných kabelů 35kV“ v rámci uzavřené Smlouvy o dílo č. [REDAKCE] ze dne 31. prosince 2012.

Dne 20. října 2013 došlo k převzetí staveniště účastníkem řízení, o čemž svědčí Zápis o převzetí staveniště. Z něj vyplývá, že objednatel nenechal vytyčit inženýrské sítě.

Dne 24. října 2013 došlo v obci Pec pod Sněžkou u domu č. p. 17 – Chata Lokomotiva, při provádění zemních prací k poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 50, o čemž byl učiněn zápis do Stavebně montážního deníku na list č. [REDAKCE], v němž je uvedeno, že kolem chaty Lokomotiva byl prováděn ruční výkop, ručně byl také prováděn výkop sondy pro určení přípojky plynu. Při sondážním výkopu však došlo k překopnutí přípojky plynu pro chatu Lokomotiva. Přípojka byla podle záznamu v deníku uložena cca 40 cm pod zemí, a to bez výstražné folie a bez pískového obsypu.

O stanovisko k existenci sítí požádal objednatel díla, společnost ELSPOL spol. s r.o., IČ: 427 67 857, správce plynárenského zařízení až po poškození plynárenského zařízení. Stanovisko společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., zn. [REDAKCE] k existenci sítí pro věc „Pec pod Sněžkou, výměna vadných kabelů 35kV“ bylo vydáno dne 12. prosince 2013.

Z vyjádření účastníka řízení při fyzické kontrole provedené kontrolním orgánem dne 22. září 2014 vyplynulo, že zemní práce prováděl účastník řízení na základě objednávky společnosti ELSPOL spol. s r.o., IČ: 427 67 857. Při provádění zemních prací se přitom účastník řízení řídil pokyny stavbyvedoucího, pana [REDAKCE], zaměstnance uvedené společnosti, který účastníka řízení seznámil se skutečností, že se v místě provádění prací nachází plynárenské zařízení. Účastník řízení kontrolnímu orgánu sdělil, že plynárenské zařízení nebylo před zahájením prací správcem plynárenského zařízení vytyčeno, a to vzhledem k tomu, že se jednalo o opravu havarijního stavu podzemního kabelového vedení vysokého napětí před zimou. Účastník řízení provedl nejprve ruční výkop sond v místě, kde stavbyvedoucí určil přibližnou polohu plynárenského zařízení. Při tomto výkopu však došlo hrotem krumpáče k poškození plynovodní přípojky, která se nacházela v kamenitém podloží v hloubce pouhých 40 centimetrů pod povrchem a nebyla ani řádně zapískovaná a opatřená výstražnou folií.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku vzniklého poškození došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] k úniku 2 016 m³ zemního plynu do ovzduší za dobu 37 minut. Došlo přitom k přerušení dodávky jednomu konečnému zákazníkovi. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu uhradila společnost ELSPOL spol. s r.o., IČ: 427 67 857, beze zbytku.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 24. října 2013 zemní práce, při kterých došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení k jeho poškození.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, kterým se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

V rámci příkazního řízení bylo zjištěno, že přesná poloha plynárenského zařízení nebyla účastníkovi řízení známa, neboť před zahájením prací nepožádal o vyjádření k existenci plynárenských zařízení jejich správce, a nepožádal tudíž ani o jejich vytyčení, ale byl pouze seznámen zaměstnancem společnosti ELSPOL spol. s r.o., IČ: 427 67 857, že se v místě provádění zemních prací nachází plynárenské zařízení.

Správní orgán přitom podotýká, že subjekt, který chce vykonávat nějakou činnost jako např. zemní práce, zřízení stavby či umístění konstrukce apod., by si měl být i bez znalosti zákona vědom, že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby při ní nedošlo k poškození některé z inženýrských sítí. Správní orgán poukazuje

na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce zemního plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. I přesto, že účastník řízení prováděl ruční výkop sond pro zjištění přesné polohy plynárenského zařízení, měl před zahájením zemních prací požádat správce plynárenského zařízení o stanovisko k existenci sítí a následně také o vytyčení plynárenského zařízení, neboť je jakožto ten, kdo činnost, při které došlo k poškození plynárenského zařízení, prováděl, za toto jednání zodpovědný.

Irelevantní při posuzování spáchání správního deliktu je skutečnost, že společnost ELSPOL spol. s r.o., IČ: 427 67 857, dodatečně požádala o vyjádření k existenci sítí, neboť o toto stanovisko musí být požádáno před zahájením jakékoliv činnosti, při níž by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti plynárenského zařízení. Správní orgán nemůže přihlídnout ani k námitce účastníka řízení, že plynárenské zařízení nebylo uloženo dle stávajících norem a krytí přípojky bylo nedostačující, neboť celý prostor v okolí plynárenského zařízení ve vzdálenosti 1 metr na obě strany je chráněn ochranným pásmem a veškeré práce v této oblasti je nutné provádět tak, aby nedošlo k ohrožení plynárenského zařízení. Stejně tak nelze přihlídnout ani k námitce účastníka řízení, že vytyčení nebylo provedeno z toho důvodu, že se jednalo o opravu havarijního stavu podzemního kabelového vedení, neboť práce byly objednány dne 10. října 2013 a k samotnému poškození přípojky došlo dne 24. října 2013, z čehož vyplývá, že se nejednalo o činnost, jež by nesnesla odkladu pro to, aby bylo požádáno o vyjádření k existenci plynárenského zařízení a jeho následné vytyčení.

Lze proto konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona prováděl dne 24. října 2013 v obci Pec pod Sněžkou u domu č. p. 17 – Chata Lokomotiva zemní práce, kdy při ručním výkopu sondy pro určení přesné polohy plynárenského zařízení došlo k poškození středtlaké plynovodní přípojky IPE DN 50, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této

souvislosti se Úřad nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, způsobil únik plynu a současně došlo k přerušení dodávky plynu jednomu konečnému zákazníkovi, a z toho důvodu lze v jednání účastníka shledat jistou společenskou nebezpečnost spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání účastníka řízení tak naplnilo znaky materiální stránky správního deliktu.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správní deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán.

V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že plynárenské zařízení nebylo před zahájením prací vytyčeno a účastník řízení ani nepožádal správce plynárenského zařízení o stanovisko k existenci sítí v zájmové oblasti. Tyto okolnosti svědčí v neprospěch účastníka a závažnost správního deliktu zvyšují. Jako polehčující okolnost naopak správní orgán vyhodnotil, že k poškození plynárenského zařízení došlo při ručním výkopu sondy za pomoci krumpáče.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytykáno, že poškodil středotlakou plynovodní přípojku IPE DN 50, přičemž došlo k úniku 2 016 m³ zemního plynu a k přerušení dodávky zemního plynu do jednoho odběrného místa. I přes relativně velký objem uniklého plynu vyhodnotil správní orgán s ohledem na odpojení pouhého jednoho odběratele uvedené následky jakožto polehčující okolnost, neboť vypovídají o relativně nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení svým jednáním narušil.

V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo k úniku plynu do ovzduší po dobu 37 minut. Tuto skutečnost však nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 8 000 Kč,

tj. v symbolické výši, nelze v případě správního trestání právnické osoby či fyzické osoby podnikající uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 8 000 Kč, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Nadto Úřad poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Petra Cieslarová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly